

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ISSN 2413-3329
ISSN 2520-6788

НАУКОВИЙ ВІСНИК
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРІЯ

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»

Збірник наукових праць

Випуск 2(10)' 2019

ЕЗМ2

МУКАЧЕВО
2019

**Науковий вісник Мукачівського
державного університету
Серія «Педагогіка та психологія»
Випуск 2 (10) 2019**

Головний редактор

Товканець Ганна Василівна - д. пед. н., професор
(Україна)

**Заступник головного редактора Теличко
Наталія Вікторівна** - д. пед. н., доцент (Україна)

Відповідальний секретар Лалак

Наталія Володимирівна - к. пед. н., доцент
(Україна)

Редакційна колегія:

Щербан Тетяна Дмитрівна - д. психол. н., професор
(Україна)

Максименко Сергій Дмитрович - д. психол. н.,
професор, академік НАПН України (Україна)

Ничкало Нелля Григорівна - д. пед. н., професор,
академік НАПН України (Україна)

Староста Володимир Іванович - д. пед. н., професор
(Україна)

Карандашев Юрій Миколайович - д. психол. н.,
професор (Республіка Польща)

Оросова Рената - доктор філософії (Словацька
Республіка)

Саболч Єва - доктор філософії у галузі загальної
педагогіки та історії педагогіки, професор
(Угорщина)

Сенько Тетяна Володимирівна - д. психол. н.,
професор (Республіка Польща)

Попович Наталія Михайлівна - д. пед. н., доцент
(Україна)

Фізеші Октавія Йосипівна - д. пед. н., професор
(Україна)

Березовська Лариса Іванівна - к. психол. н.,
(Україна)

Качур Мирослава Михайлівна - к. пед. н., доцент
(Україна)

Кобаль Василь Іванович - к. пед. н., доцент
(Україна)

Корнієнко Інокентій Олексійович - д. психол. н.,
доцент (Україна)

Лавренова Марія Василівна - к. пед. н., доцент
(Україна)

Липчанко - Ковачик Оксана Василівна - к. пед.
н. (Україна)

Пинзеник Олена Мафтеївна - к. пед. н., доцент
(Україна)

Фенцик Оксана Миколаївна - к. пед. н., доцент
(Україна)

*Матеріали друкуються мовою оригіналу.
Відповідальність за викладений матеріал несуть
автори статей.*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
Серія: КВ №22663-12563ПР від 15.03.2017 р.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія: ДК№ 4916 від 16.06.2015 р.
Збірник наукових праць включено
до переліку фахових видань України
з педагогічних наук
(Наказ МОН України № 5015
від 16 травня 2016 р.)

Збірник представлено
у таких наукометричних базах даних:
Російський індекс наукового цитування (Росія);
ResearchBib (Японія), Index Copernicus (Польща),
Cite Factor, Infobase Index (Індія),
Genamics JournalSeek, Academic Keys (США),
ACNP Catalogue (Італія)

Засновник і видавець:

Мукачівський державний університет
Україна, 89600, Закарпатська область, м.
Мукачево, вул. Ужгородська, 26 тел. (03131)
2-11-09, факс (03131) 2-11-09 e-mail:
ppmsu2015@ukr.net **Рецензенти:**

Хомич Лідія Олексіївна - доктор педагогічних
наук, професор.

Бохонкова Юлія Олександрівна - доктор
психологічних наук, професор.

*Рекомендовано до друку та поширення через
мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського
державного університету
(протокол № 3 від 24. 10. 2019р.)*

**Науковий вісник Мукачівського державного
університету. Серія «Педагогіка та психологія»**
- збірник наукових праць, який структурований за
наступними напрямками: педагогічна теорія та історія
педагогіки; професіоналізація та диверсифікація
вищої школи; розвиток особистості та освітні
технології; психолого- педагогічна комунікація;
компаративна педагогіка
1 психологія; педагогічна та вікова психологія;
організаційна психологія та психологія праці.

УДК 37:159.9

Науковий вісник Мукачівського державного
університету. Серія «Педагогіка та психологія» :
зб. наук. пр. / Ред. кол. : Товканець Г.В. (гол. ред.) та ін.
- Мукачево : Вид-во МДУ, 2019. - Випуск
2 (10). - 252 с.

© Мукачівський державний
університет, 2019

Серія Педагогіка та психологія Ви ж IO Feltsan Inna

Internet-technologies in teaching english to senior students	197
Telychko N. V., Malinovska D. P.	
Cognitive features of modern internet discourse as a current philological problem.....	199

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

Авшенюк Н. М.	
Розвиток функціональної грамотності у дорослого населення: досвід Австралії	201
Гаранко Л. І.	
Іншомовна освіта у зарубіжних країнах: головні вектори української педагогічної історіографії.....	204
ГабМ. В.	
Особливості професійної підготовки вчителів Данії та Норвегії.....	208
Козубовський Р. В., Козубовський М. Р., Булеза Б. Я.	
Соціально-педагогічна профілактика девіантної поведінки неповнолітніх в США	211
Пазюра Н. В.	
Роль STEM-освіти у підготовці IT-фахівців у британських закладах вищої освіти	213
Слободянюк О. М.	
Недобросесні практики: масштаби проблеми та шляхи вирішення (британський та український досвід)	217
Сойма Н. Д.	
Гуманістичні засади соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми в США	221

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

Вовканич М. Д., Щербан Т. Д.	
Особливості об'єкта наукового дослідження в гуманітарних і природничих науках	224
Laszczyk Jan	
Sprawiedliwosc i brak konfliktu w interakcjach interpersonalnych jako warunki pedagogiczne udanego procesu edukacyjnego.....	227
Sikora Jan	
Pedagogika doroslych w procesie nauczania osobze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.....	230

ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Барчій М. С.	
Окремі аспекти дослідження проблеми самоактуалізації особистості	231
Іванова О* В.	
Вплив ціннісно-сислової сфери особистості на розвиток стратегічного мислення в період ранньої дорослості.....	234
Олійник А. В.	
Релігійна віра у протидії суїцидальності у середовищі студентства	239
Синишина В. М.	
Педагогічні умови розвитку рефлексії у майбутніх практичних психологів	242
Марюнда І.І., Гавришко С. Г., Мороз Ф. В.	
Розвиток сили та визначення основних засобів вдосконалення навичок	245

УДК 37.013.42(73) :316.624

ООП1031339/2413-3329-2019-2(10)-211-213

Козубовський Ростислав Володимирович,
кандидат педагогічних наук, доцент, Козубовський Максим
Ростиславович,
аспірант,

Булеза Богдана Ярославівна,
аспірант,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ В США

7 статті розглядаються питання профілактики девіантної поведінки серед неповнолітніх. Запропоновано визначення девіантної проаналізовано її основні причини і прояви, охарактеризовано види профілактики. Увагу зосереджено на досвіді профілактичної з неповнолітніми в США, зокрема, особливостях соціально-педагогічної профілактики наркоманії в молодіжному середовищі, **іючові слова**: США, девіантна поведінка, неповнолітні, профілактика, наркозалежні.

ановка проблеми. Зростання девіантних проявів серед літніх актуалізує проблему пошуків нових ефективних методів профілактики. Девіантна поведінка неповнолітніх є зпечною, оскільки у багатьох випадках трансформується лньї форми поведінки і становить суттєву загрозу як для бистості неповнолітнього, його подальшого розвитку, так ого суспільства. Дуже небезпечним є й те, що відбувається омолодження» девіантних форм поведінки. Якщо раніше вичай йшла про девіації серед підлітків і молоді, то сьогодні поведінка все частіше зустрічається в середовищі школярів. Зростає й кількість дівчат з відхиленнями у її. Розповсюджуються нові види девіантних проявів серед слітніх.

відзначити, що питання девіантної поведінки серед слітніх і молоді актуальні й для багатьох інших країн, тому > доцільним вивчення зарубіжного досвіду протидії цьому ому явищу. Значні здобутки в цьому плані є в США.

ліз актуальних досліджень і публікацій. Проблема ої поведінки неповнолітніх і молоді впродовж останніх сить інтенсивно досліджується вітчизняними вченими на, Н. Максимова, В. Оржеховська, В. Синьов, ченко та ін.). Серед зарубіжних учених варто згадати . Клейн, О.Стівенсон, Е.Харпін та ін. звичайно актуальною в США є проблема зловживання і -аркотиками. Тому вивченню різних аспектів наркотизації)ілактиці присвячено багато досліджень. Зокрема, добре траці вчених А. Айчхорна, Р. Бека, Дж. Данхилла, са, Д. Каррена, У. Кварацеуса, М. Кірса, А. Коена, Е. Лемерта, Дж. Лооса, Г. Макданнелі, Р. Мертона, , Д. Поттера, Т. Таннера, Г. Штеллера, Е. Штура та ін., які різні підходи до вивчення явища наркотизації : (Д. Поттер), психологічний (Р. Крейг), педагогічний т), соціологічний (Р. Мергон). Зауважимо, що ий підхід в основному має місце в практичній роботі (в реалізації різноманітних програм роботи з кними).

статті: проаналізувати особливості соціально-ної профілактики девіантної поведінки неповнолітніх в

іультати дослідження. Відхилення у поведінці гі, які входять у протиріччя з юридичними, моральними, соціальними нормами суспільства, прийнято називати а поведінку - девіантною (від лат. - беуіайо - я), тобто, девіантна поведінка - це окремі вчинки, які не загальноприйнятим нормам і правилам поведінки в ві. У процесі дослідження виявлено, що девіантна по-різному розглядається представниками різних наук педагогіки, медицини, соціології, права). Проте з учених, в тому числі й американських [1], вважають, що і- це соціальна поведінка, яка є відхиленням від поведінки ої», соціально прийнятної в конкретному суспільстві.

Аналізуючи явище девіантної поведінки, слід наголосити, що воно відноситься до такого класу явищ, які можуть бути вивчені тільки в результаті спільних зусиль учених - представників багатьох наук : соціології, психології, права, медицини та інших, які у своїй сукупності утворюють спеціалізовану галузь знань - девіантологію. Предметом її вивчення є всі форми соціальної патології: злочини, правопорушення, алкоголізм, наркоманія, проституція, суїцид тощо.

Внаслідок несформованості світоглядних принципів, відсутності стійких життєвих установок, ціннісних орієнтацій, найбільш схильними до різних видів девіацій виявляються неповнолітні. Девіантна поведінка неповнолітніх може проявлятися як у порушеннях дисципліни, небажанні вчитися, хуліганських вчинках, бродяжництві, алкоголізмі, наркоманії, проституції, так і в серйозних правопорушеннях і злочинах, які передбачають застосування кримінальних заходів. При цьому варто зауважити, що в останні роки серед молоді набули поширення нові види девіацій : рекет, розбійні напади, комп'ютерні злочини. Зокрема, все частіше мова йде про так звані «кібербулінг» - використання неповнолітніми мобільних телефонів, Інтернет-сайтів як засобів проявів насильства, залякування, терору, спрямованих зазвичай на однокласників, знайомих, що нерідко викликає в останніх не тільки психологічні травми, але стає причиною суїцидів.

Загалом виникнення девіацій у неповнолітніх зумовлено низкою факторів серед яких: соціально-економічні (низький життєвий рівень значної частини населення, безробіття, соціальне розшарування суспільства, криза сім'ї); психолого-педагогічні (труднощі підліткового віку, дезадаптація, недоліки виховної роботи школи, родини та інших соціальних інститутів); медико-біологічні (вади спадковості, підвищена збудливість, емоційна нестабільність, психічні розлади).

У боротьбі з девіантними проявами засоби покарання повинні поєднуватися з засобами профілактики при домінуючій ролі останніх. Навіть, якщо протиправну дію вже вчинено, то покарання може розглядатися як попереджувальний захід щодо подальших девіантних проявів [2; 3].

Зауважимо, термін «профілактика» вживається в багатьох галузях науки і найчастіше тлумачиться як «попередження», «запобігання». Відомі різні види профілактики, пов'язані між собою (соціальна, педагогічна, соціально-педагогічна, психологічна, медична, кримінологічна). Слід підкреслити, що всі ці види профілактики будуть результативними, якщо реалізуються на фоні соціальної профілактики.

Соціальна профілактика здійснюється на рівні держави і розглядається як: сукупність державних, громадських, соціально-медичних і організаційно-виховних заходів, спрямованих на попередження, усунення або нейтралізацію основних причин і умов, що викликають різного роду соціальні відхилення негативного характеру та інші соціально небезпечні та шкідливі відхилення в поведінці. Її метою є створення передумов для формування законослухняної, високоморальної поведінки; це -

система соціальних, правових, педагогічних та інших заходів, спрямованих на усунення причин і умов, що сприяють бездоглядності, скоєнню правопорушень і антигромадських дій неповнолітніми, а також на індивідуальну профілактичну роботу та сім'ями, які перебувають в соціально небезпечному становищі.

Соціально-педагогічна профілактика часто розглядається вченими в контексті соціально-педагогічної роботи як комплекс цілеспрямованих колективних та індивідуальних впливів на свідомість, почуття і волю учнів з метою вироблення імунітету до негативних впливів оточуючого середовища, попередження асоціальної спрямованості неповнолітніх, їх антигромадської поведінки і перебування ставлення до оточуючої дійсності у процесі перевиховання.

В США профілактична робота забезпечується мережею державних і приватних освітніх, соціальних, медичних закладів, які ефективно взаємодіють. Оскільки останнім часом девіантні прояви серед неповнолітніх в США все більше поєднуються із зловживанням наркотиками, особлива увага звертається на антинаркогенну профілактичну роботу з молоддю [4].

В американській науковій літературі і практиці можна виділити основні напрямки профілактичної роботи, яка проводиться фахівцями в медицині, освіті, соціальних службах, громадах і т.д. стосовно наркозалежних осіб, і визначає зміст профілактики:

- загальне попередження вживання наркотиків через закони, засоби масової інформації і т.д.;
- створення бар'єрів вживанню наркотиків; забезпечення заходів щодо посилення особистих переконань проти застосування наркотиків і негативного ставлення до вживання шкідливих речовин;
- формування стійкості особистості до соціального тиску щодо вживання наркотиків; навчання навичкам відмови від наркотиків у ситуаціях, коли їх пропонують;
- формування установки безпеки вживання психоактивних речовин;
- навчання соціальним навичкам (комунікабельність, впевненість у собі, самоповага й ефективна взаємодія з навколишнім оточенням (з однолітками і дорослими);
- діяльність в галузі освіти батьків з метою оздоровлення родини, її побуту й культури взаємин між її членами, допомога батькам з боку держави у виконанні ними виховної функції (важливий соціальний інститут демократичної держави);
- діяльність з соціальної реабілітації дитини, підлітка, молодої людини, які мають наркотичну залежність;
- посередницька діяльність між індивідом і соціумом з подолання явищ дезадаптації і т.п.
- діяльність з соціальної реабілітації дитини, підлітка, що має наркотичну залежність;
- посередницька діяльність між індивідом і соціумом з подолання явищ дезадаптації і т.п. [5; 6; 7].

Профілактична робота зосереджена в різноманітних програмах, які представлені в 3 моделях:

1. Інформаційна модель. В основі цієї моделі - повідомлення про шкоду наркотиків. Передбачається, що у випадку надання достатньо серйозної і переконливої інформації стосовно потенційного ризику вживання наркотиків, зростають можливості формування негативного ставлення молоді до цього явища. Інформаційна модель має причинну зумовленість: від знання (про наркотики та їх шкоду) до зміни ставлення (на негативне) і до зміни поведінки (утримання від вживання наркотиків).

2. Емоційна модель. В цій моделі відбувається зміщення акцентів з освітніх на почуттєві і, відповідно, здійснення впливу на саму особистість. Модель передбачає, що значна частина неповнолітніх і молоді вживають наркотики через особисті проблеми (низька самооцінка, низький статус в групі, невміння спілкуватися). Впливаючи на почуття, формуючи усвідомлення молодою людиною власної цінності і значимості, в багатьох випадках вдається досягти позитивних результатів - сформувати

критичне ставлення до наркотичних речовин.

3. Модель соціального впливу. Ця модель зосереджується на вивченні зовнішніх і внутрішніх впливів на особистість і на те, як молоді способом протистояти негативним впливам.

Досить ефективною є соціально-педагогічна профілактика, яка проводиться в спеціальних терапевтичних і медичних закладах спільно медиками, соціальними працівниками, психологами волонтерами. Лікування наркозалежних розглядається як комплексна проблема, яка включає як медичну, так і соціальну - > компенсаторну допомогу, а також сприяє профілактиці рецидивів. В США створено багато програм роботи з наркозалежними, к розрізняються інтенсивністю, використанням різноманітних методик. Зокрема, широкою популярністю користується прогрес 12 кроків, або, так звана, Мінесотська модель. В межах цієї програми наркозалежність розглядається як невиліковне, але контрольоване захворювання. Метою програми є забезпечення максимального утримання від вживання наркотиків і покращення «стилю життя». В роботі з наркозалежними беруть участь медики соціальні працівники, психологи, духовенство, а також: наркозалежні в минулому особи-волонтери. Програма починається з детоксикації і триває від 6 до 8 тижнів. Передбачається проведення лекцій, терапевтичних сеансів, бесід, дискусій, спільне читання обговорення відповідної літератури, перегляд і обговорення відеос

Популярною в США є програма тренування життєвих навичок (LST - Life Skills Training). Вона формує пізнавальні поведінкові навички, які допомагають протистояти негативній рекламі, захищати права особистості, розвиває здатність до продуктивної комунікації. Програма використовує такі форми роботи, як групове обговорення, моделювання, проектування, вправлення, психологічну підтримку, домашні завдання. Вчені відзначають значну ефективність програми впродовж багатьох років, оскільки після завершення програми суттєво зменшується рівень наркотизації серед молоді (обох статей, білих і афроамериканців) як в містах, так і в сільській місцевості

Профілактичні заходи органічно поєднуються реабілітаційними. Сам термін «реабілітація» (відновлення) означає комплекс медичних, психологічних, педагогічних, професійних, юридичних заходів, спрямованих на відновлення чи компенсацію порушених або втрачених індивідом суспільних зв'язків і відносин внаслідок змін стану здоров'я, соціального статусу, втрати близьких людей, навичок навчальної діяльності, соціальної дезадаптації. Це супроводжується стійкими розладами функцій організму, переживаннями, скоєнням злочинів тощо. Виявлено основні вкни реабілітації осіб з девіантною поведінкою. Медична реабілітація передбачає лікувальні заходи, спрямовані на відновлення порушених чи втрачених функцій організму особи, на виявлення активізацію компенсаторних можливостей організму. Психологічна реабілітація передбачає корекцію і відновлення психологічних функцій, властивостей, створення сприятливих умов для розвитку і утвердження особистості. Основний засіб - активізація власної активності і можливостей особи, подолання почуття меншовартості, формування віри у власні сили. Соціальна реабілітація має на відновлення соціального досвіду і встановлення соціальних зв'язків, формування адекватних норм поведінки, способів продуктивного спілкування, розширення і поглиблення соціальних контактів соціального досвіду. Педагогічна реабілітація спрямована на відновлення чи компенсацію порушених функцій організму внаслідок перебування у складних життєвих умовах чи перенесення травм, формування моральних цінностей, навичок конструктивного спілкування, позитивного досвіду соціальної поведінки, допомоги життєвому самовизначенню. Юридична реабілітація - відновлення прав, теж часто має місце в роботі з неповнолітніми і молодік застосовується у випадках, коли вони були несправедливо звинувачені.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Узагальнення результатів дослідження особливостей превентивної роботи з неповнолітніми в США дає підстави стверджувати, що в США досить ефективно функціонує система профілактики

ієвіантної поведінки неповнолітніх, яка включає соціальну, Подальшого дослідження вимагає досвід інших зарубіжних країн щодо соціально-педагогічну, медичну та інші види профілактики. Особлива організація профілактики девіацій серед неповнолітніх і молоді. увага звертається на профілактичну роботу з еповнолітніми, схильними до зловживання наркотиками.

References

1. Lemert E. Human Deviance. Social Problems and Social Control. N.J.: Prentice-Hall. 2007. 130 p.
2. Helping Adolescents at Risk: Prevention of Multiple Problem Behaviors / [Biglan A., Brennan P.A., Foster Sh.L., Holder H.D.]. N.Y.: Ford Press. 2005. 318 p.
3. Youth at Risk: a Prevention Resource for Counselors, Teachers, and Parents / Edited by D. Capuzzi, D.R. Gross. [6th edition]. Alexandria, VA: American Counselling Association. 2014. 484 p.
4. Morgan H. W. Drugs in America: A Social History. NY. Syracuse University Press. 2001. P. 23-45.
5. Glick B. Cognitive Behavioral Interventions for At-risk Youth. Kingston, N.J.: Civic Research Institute 2006. 416 p.
6. Anthony E. K. Development of a Risk and Resilience-based Out-of-school Time Program for Children and Youths. *Social Work*. 2009. H). P.45-55.
7. Harpine E. C. Group-Centered Prevention Programs for At-Risk Students. N.Y.: Springer. 2011. 155 p.

В статье рассматриваются вопросы профилактики девиантного поведения несовершеннолетних. Предложено определение данного поведения, проанализированы его основные причины и проявления, охарактеризованы виды профилактики. Внимание уделено на опыте профилактической работы с несовершеннолетними в США, в частности, на особенностях социально-огической профилактики наркомании в молодежной среде.

Ключевые слова: США, девиантное поведение несовершеннолетние, профилактика, наркозависимые.

The aim of the study is to research the problem of organization of social and pedagogical preventive work with deviant children in the USA. The methods of research are: the analysis of the scientific literature and generalization. It is underlined that there are many approaches to standing the concept of «deviation», yet most scholars (including American) agree that deviant behaviour can be defined as a behaviour, which asts with «normal behaviour», namely, socially acceptable in a particular society. While dealing with deviant behaviour, it's important to combine hment and preventive measures, whereas the latter should prevail. There are various interrelated types of prevention (social, pedagogical, socio-logical, psychological, medical and criminological). It is directed at creating the prerequisites for forming law-abiding, moral behaviour: a system ncial, legal, pedagogical and other measures aimed at eliminating the causes and conditions facilitating neglect, delinquency and antisocial lour of juveniles that are carried out in combination with individual preventive activities and those families being in a socially dangerous ~tion. Socio-pedagogical prevention is often considered in the context of socio-pedagogical work as a complex of targeted shared and individual ces on consciousness, feelings and volition of the students in order to develop immunity to negative influences of the environment, to prevent l orientation of juveniles, their antisocial behaviour and to change the students ' attitude toward reality in the process of re-education. Special tion is paid to the peculiarities of social-pedagogical and medical work in USA with such category of juveniles as drug users which is provided by 1 pedagogues, social workers, psychologists and medical workers. They work together with juveniles to prevent crimes and other serious tions. It is underlined that successful social-pedagogical and medical work with the young people which have problems with drugs is impossible. t rehabilitation.

Key words: USA, deviations, juveniles, preventive work, drug users.

УДК 37.013
DOI10.1339/2413-3329-2019-2(10)-213-216

Пазюра Наталія Валентинівна,
доктор педагогічних наук, професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ

РОЛЬ STEM-ОСВІТИ У ПІДГОТОВЦІ ІТ-ФАХІВЦІВ У БРИТАНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто роль STEM освіти у підготовці ІТ фахівців, що пропонується закладами вищої освіти Великобританії. ~ізовано особливості підготовки ІТ фахівців в умовах швидкої зміни технологій програмування. Визначено пріоритетний напрям у ові, що передбачає посилення змісту освіти STEM дисциплінами. Розглянуто взаємозв'язок між набутими знаннями у STEM галузях конкурентоспроможністю випускників навчальних закладів на ринку праці.

Ключові слова: STEM освіта, ІТ фахівці, заклади вищої освіти, ринок праці, Великобританія.

Постановка проблеми. Стрімке розповсюдження маційних та телекомунікаційних технологій (ІКТ) та набуття повсякденного характеру зробило їх невід'ємною частиною сучасної людини, фундаментально змінило принципи юнування суспільства в багатьох аспектах, вимагаючи альних знань та умінь. Так як інформаційно-комунікаційні отії (ІКТ) відносяться до високих технологій, а їх розвиток і ке впровадження на законодавчому рівні віднесено до итетних напрямів розвитку науки і техніки України на період 2020 року, підготовка висококваліфікованих кадрів для ІТ- рії є важливим і складним завданням. Якість підготовки таких не тільки відображається на їхній індивідуальній _ рентоспроможності на ринку праці, але й безпосередньо є на науково-технічний рівень ІТ-продукції, її

конкурентоспроможність на міжнародних ринках товарів і послуг, а тому і на загальну конкурентоспроможність економіки України. Виявлено залежність перспектив інтеграції України у світовий економічний простір та збереження національної безпеки країни від якості підготовки ІТ-фахівців.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. На важливості запровадження STEM освіти у навчальні заклади нашої держави наголошували Ю. Ковальов, О. Кузьменко, О. Лозова, М. Садовий, М. Семенюта, А. Соломенко, Н. Сосницька та ін. Питання мотивації суб'єктів навчання до науково-дослідної діяльності при викладанні природничонаукових дисциплін досліджували Т. Андрущенко, В. Величко, С. Гальченко, Н. Гончарова, Л. Глоба, К. Гуляев, В. Камишин, О. Лісовий, М. Попова, В. Приходнюк, Є. Шаповалов та ін.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>